

Har du vondt i hodet?

Da tar du en liten skive chili, legger den på tungen og venter. Det kan lett fikse hodepiner, sa legen på Tiktok.

Er ikke det kult?

Kanskje, men det er også fullstendig usant.

Det skjønte sikkert mange av dere med en gang. Men noen av dere begynte kanskje å lure litt. Det var jo en lege som sa det. Og da stemmer det vel?

Og så fort kan det gå.

Selv om det ikke hadde vært krise hvis jeg klarte å lure noen av dere til å ha chili på tungen, så liker ingen å bli lurt. Og hvis vi lurer hverandre for ofte for mye, så slutter vi raskt å stole på hverandre.

Det kan bli krise.

Vi lever i en tid der mye av makten til å formidle nyheter har flyttet seg fra de store mediehusene som VG og NRK med strenge regler, til sosiale medier som Tiktok, Facebook og Instagram uten regler. Ved å like og dele saker i sosiale medier, er plutselig også vi med å velge hva slags stoff som spres i samfunnet.

Det høres kanskje ut som et tungt ansvar. Og når vi vet hvor mye lettere det har blitt å lage og spre falske nyheter, er ansvaret faktisk enda tyngre. Konsekvensene av falske nyheter kan være uskyldige. Du har kanskje en forsiktig tro om at Elvis og Tupac fortsatt lever.

Men, konsekvensene kan også være alvorlige. Som når folk ikke tar koronavaksinen i frykt for å bli sterile. Eller når folk ikke tror på at holocaust skjedde. Da er det ikke uskyldig lenger.

Nå tenker kanskje dere unge at dette ikke gjelder dere. Du som er ung er jo åpenbart mye mer våken enn boomer-onkelen din, som deler saker fra «demokratieterdårlig.no».

Riktignok viser forskning at den yngre generasjonen kan være litt flinkere til å oppdage falsk informasjon. Likevel har sikkert også dere unge sett videoer med falsk informasjon om koronavaksinen eller at enkelte store, historiske hendelser aldri skjedde. Og kanskje har dere, bevisst eller underbevisst, tatt til dere noe av informasjonen i sånne videoer. Kanskje til og med likt og delt dem.

Tiktok florerer av såkalte tips, triks og «fakta» om mental og fysisk helse, politikk og samfunn som i en del tilfeller er uriktige eller unyanserte, men som vi likevel ikke alltid er så kritiske til. Så, er «Generasjon Z» på Tiktok egentlig noe bedre enn «boomers» på Facebook?

Det handler egentlig ikke så mye om verken alder eller utdanning. Søsteren min, med fersk mastergrad i juss, var syk og desperat og testet ut Tiktok-trenden om at hvitløk i nesen kan løs opp bihulene.

Hadde hun googlet det, hadde hun sett at det bare var tull. Istedenfor ble hun sittende med en fortsatt tett, og nå sviende nese. Ingen liker å bli lurt, men alle kan bli lurt.

Vi bør egentlig snakke om og til de store selskapene som faktisk tjener penger på at vi deler mest mulig og ikke best mulig.

Men også vi kan gjøre noe. Faktisk allerede med en gang.

Jeg vet at vi hater å kjede oss og forstår at vi helst vil ha korte tekster og raske videoer. Men når vi blir lurt, så er det nesten alltid fordi det går for fort i svingene.

Derfor må vi bli flinkere til å bremse litt ned og tenke før vi deler.

Vi bør alle bruke et par sekunder på å tenke gjennom hva vi ser, og hvem som deler informasjonen med oss.

Det burde bli like naturlig for oss som å pusse tennene om kvelden.

For sånn som vi aldri ville gått til sengs uten å pusse tennene, bør vi heller aldri dele uten å stoppe opp og tenke oss om først.

Klarer vi det, så tror jeg vi får et litt bedre samfunn.

Og kanskje litt færre sviende neser.

Mohammed Mustafa Hussein, Atlanten VGS